ਸ਼ੇਖ ਫ਼ਰੀਦ - ਸਬਦ ੮

ਫਰੀਦਾ ਜੇ ਜਾਣਾ ਤਿਲ ਥੋੜੜੇ ਸੰਮਲਿ ਬੁਕੁ ਭਰੀ ॥

ਸਲੋਕ, ਸੇਖ ਫਰੀਦ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ੧੩੭੮

ਫਰੀਦਾ ਜੇ ਜਾਣਾ ਤਿਲ ਥੋੜੜੇ ਸੰਮਲਿ ਬੁਕੁ ਭਰੀ ॥
ਜੇ ਜਾਣਾ ਸਹੁ ਨੰਢੜਾ ਤਾਂ ਥੋੜਾ ਮਾਣੁ ਕਰੀ ॥੪॥

ਸਾਰ: ਜੀਵਨ ਇੱਕ ਰੋਮਾਂਚਕ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹੈ: ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਥਿਰ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ, ਪਰ ਇਹ ਮੁਲਵਾਨ ਪਲਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਘੜ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਸ਼ੁਕਰਾਨੇ ਉਪਰ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੋਣਾ, ਉਸਾਰੂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸਦਾ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਜਣਾ, ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਹਰ ਪਲ ਨੂੰ ਅਰਥ ਭਰਪੂਰ ਬਣਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਪੂਰਨਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜੀਅ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਫਰੀਦਾ ਜੇ ਜਾਣਾ ਤਿਲ ਥੋੜੜੇ ਸੰਮਲਿ ਬੁਕੁ ਭਰੀ ॥
ਫਰੀਦ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਸੀਮਤ ਤਿਲਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਮੁਠੀ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਤਿਲ ਭਰਦਾ; ਇਹ ਜੀਵਨ ਦੀ ਅਸਥਾਈਤਾ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਸਲ ਨੂੰ ਜਾਗ੍ਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਂ ਸੀਮਤ ਹੈ।

ਜੇ ਜਾਣਾ ਸਹੁ ਨੰਢੜਾ ਤਾਂ ਥੋੜਾ ਮਾਣੁ ਕਰੀ ॥੪॥
ਜੇ ਮੈਂ ਜਾਣਦਾ ਕਿ ਮੇਰਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਮਾਸੂਮ ਸੀ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਘੱਟ ਅਹੰਕਾਰੀ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਆਪਣੀ ਸੂਝ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਝ ਲਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਸੀਮਿਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। (੪)

ਤੱਤ: ਸ਼ੇਖ ਫ਼ਰੀਦ ਬਚਪਨ ਦੇ ਭੋਲੇਪਨ ਨੂੰ ਸਲਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਅਕਸਰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਗੁਆਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਪੱਕ ਚੁਕੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅੱਧਖੜ੍ਹ ਉਮਰ ਵਿਚ ਅਹੰਕਾਰੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਕ ਬਾਲ ਵਿਚਲੀ ਨਿਰਮਲ ਚੇਤਨਾ ਬਿਬੇਕ ਅਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਹੋਵੇ। ਕਿਸੇ

ਭੇਦਭਾਵ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਣ ਅਤੇ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਨਿਮਰਤਾ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਵਰਗੇ ਭੋਲੇਪਨ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਹਰ ਉਮਰ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਬਦ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਨਇੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਅਮਰਦੀਪ ਸਿੰਘ

Oneness In Diversity Research Foundation
ਵੈੱਬਸਾਈਟ: **OnenessInDiversity.com**

ਈਮੇਲ: **onenessindiversityfoundation@gmail.com**